

Анкета за инфлациските очекувања и очекувањата за движењето на реалниот БДП

- септември 2020 г. -

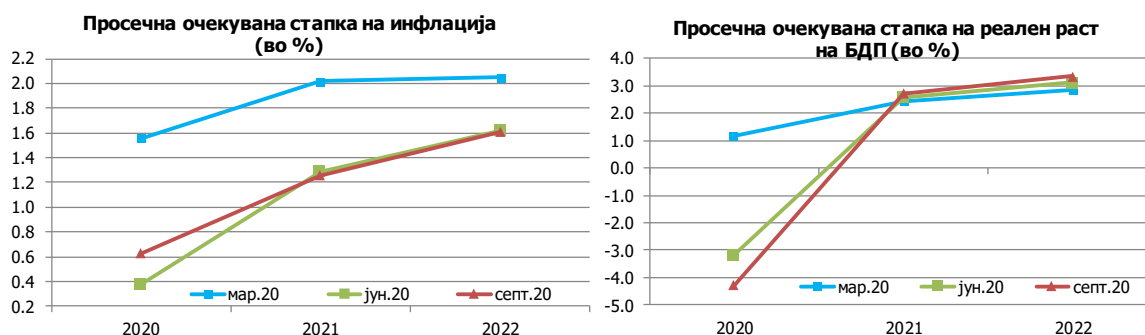
Анкетата за инфлациските очекувања и очекувањата за движењето на реалниот БДП¹ за периодот 2020 – 2022 година, спроведена во септември², не упатува на позначителни промени во очекувањата за просечната стапка на инфлација. Во однос на очекуваниот раст на БДП, Анкетата покажува надолна ревизија за 2020 година, односно очекувања за уште подлабок пад на економијата, приспособување коешто економските аналитичари главно го објаснуваат со пролонгирањето на ефектите од глобалната криза предизвикана од пандемијата на ковид-19, а за следниот период се забележуваат умерено повисоки очекувања за економски раст.

Во однос на **инфлацијата**, просечните очекувања за 2020, 2021 и 2022 година се речиси непроменети во однос на претходната анкета и упатуваат на просечна стапка од 0,6% во 2020 година (0,4% во претходната анкета), додека за 2021 и 2022 година и натаму посочуваат на просечна инфлација од 1,3% и 1,6%, соодветно. Испитаниците, слично како и во претходната анкета, ги наведуваат неизвесноста и надолните ризици од пролонгирањето на кризата предизвикана од корона-вирусот, намалената активност на домашната и глобалната економија, ниската домашна побарувачка и влошувањето на пазарот на труд, како и пониските увозни цени на енергенсите и храната, како фактори коишто би придонесле за намалување на стапката на инфлација. Од друга страна, растот на цените на становите, како и привремениот пораст на цените на добрата за кои би можело да се јави недостиг на пазарот како резултат на нарушените глобални синџири на снабдување, може да придонесат за зголемување на инфлацијата. Во следните две години, испитаниците очекуваат дека постепеното надминување на кризата и закрепнувањето на економијата ќе придонесат соодветно и за забрзување на инфлацијата. Во поглед на **економската активност**, во споредба со претходната анкета, анкетираниите аналитичари очекуваат подлабок пад на домашната економија во 2020 година од 4,3% (наспроти очекуваниот пад од 3,2% во претходната анкета), но и малку повисок раст во 2021 и 2022 година од 2,7% (мала нагорна ревизија од 0,1 п.п.) и 3,4% (нагорна ревизија од 0,3 п.п.), соодветно. Слично како и во претходната анкета, испитаниците ги поврзуваат ваквите очекувања со: неизвесноста од глобалната криза од вирусот ковид-19 и можноста за воведување нови рестриктивни мерки за справување со него, неизвесната странска побарувачка и нејзиното влијание врз домашната економија, намалувањето на домашната побарувачка, како и воздржаноста на странските и домашните инвеститори и пониската кредитна активност. Од друга страна, аналитичарите очекуваат дека преземените монетарни и фискални мерки, напредокот

¹ Во 2017 година, Народната банка на Република Северна Македонија направи промена во анкетното истражување „Анкета за инфлациските очекувања“, коешто е преименувано во „Анкета за инфлациските очекувања и очекувањата за движењето на реалниот БДП“, чијашто нова структура го следи кварталниот прашалник за професионални прогнозери (Quarterly Survey of Professional Forecasters, https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_surveys/survey_of_professional_forecasters/html/index.en.html), што го спроведува Европската централна банка (ЕЦБ), а воедно ја промени и структурата на примерокот, којшто сега е составен само од економски експерти.

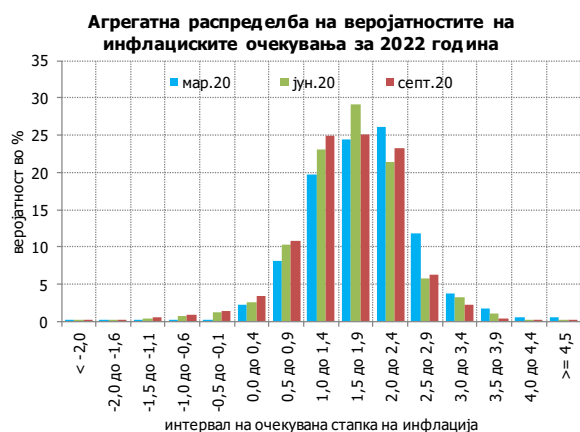
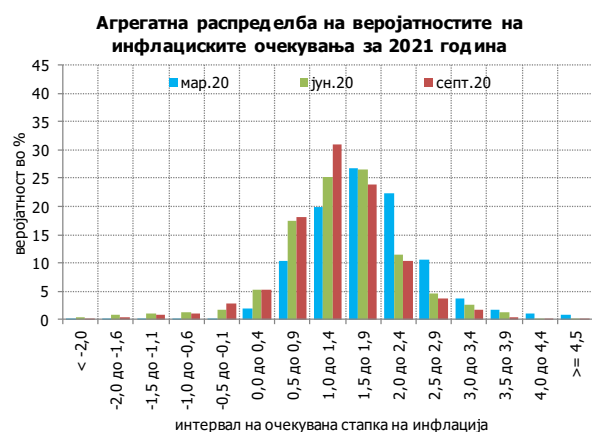
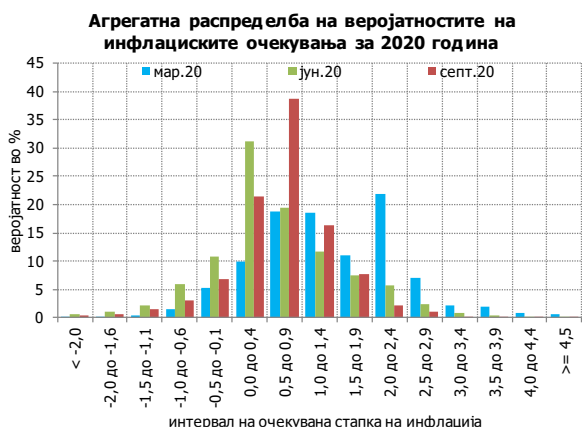
² Анкетата се спроведуваше во периодот од 15 до 22 септември 2020 година, односно очекувањата на испитаниците се формирани во период на пандемија на корона-вирусот, како и воспоставување монетарни и фискални мерки за борба против пандемијата и намалување на негативните ефекти врз домашната економија.

во евроатланските интеграции, оптимизмот за пронаоѓање на вакцината којашто би била ефикасна за справување со корона-вирусот, како и забрзаното остварување на капиталните проекти во локалните самоуправи и продолжувањето со капиталните проекти во патната и железничката инфраструктура ќе имаат позитивно влијание врз растот во наредниот период и ќе придонесат за посткризно забрзување на растот на економијата.

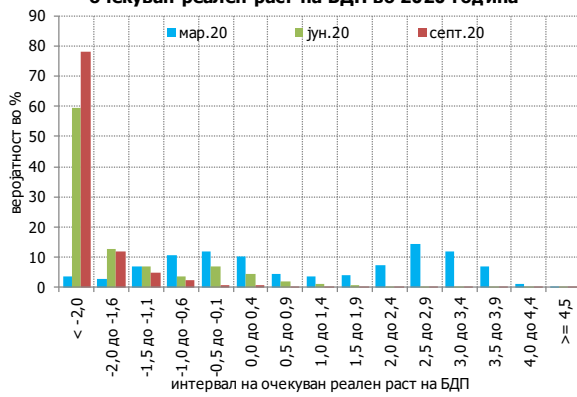
Во рамките на Анкетата испитаниците даваат и свој поглед за **распределбата на веројатноста за остварување определени стапки во зададен интервал**. Овие оценки се користат за создавање на агрегатната распределба на веројатностите³. Агрегатната распределба на веројатностите за остварување на дадените стапки на инфлација и БДП во петнаесет интервали се прикажани на следниве графיקони, а резултатите главно се совпаѓаат со стапките коишто ги очекуваат испитаниците.

³ Агрегатната распределба на веројатностите претставува просек од оценетите веројатности од испитаниците за секој интервал на очекувана стапка на инфлација и стапка на раст на БДП.

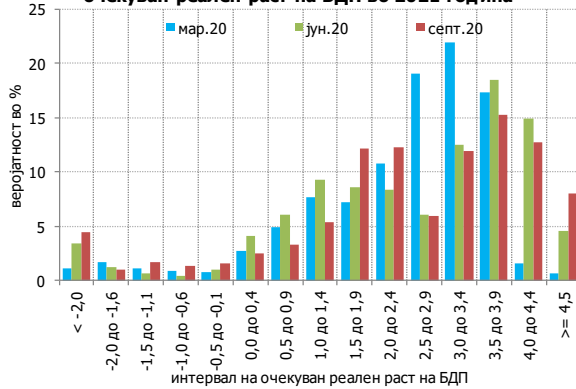

Во согласност со очекувањата за **стапката на инфлација**, како и неизвесноста од влијанието од глобалната пандемија, во однос на претходната анкета, распределбата на веројатностите за 2020 година упатува на поместувања и концентрација на веројатностите во интервалот на очекуваната просечна стапка на инфлација. При непроменети очекувања во однос на просечната стапка на инфлација, за 2021 година се забележува повисока концентрација на веројатностите во интервалот на очекуваната стапка во однос на претходната анкета, додека за 2022 година распределбата на веројатностите бележи мало поместувања во двете насоки и нивна концентрација во и околу интервалот на очекувана стапка на инфлација.

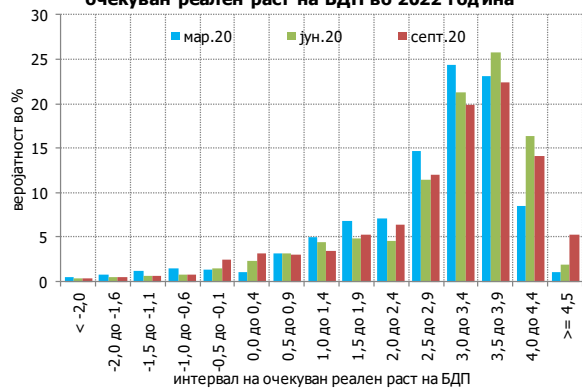
Агрегатна распределба на веројатностите на очекуван реален раст на БДП во 2020 година

Агрегатна распределба на веројатностите на очекуван реален раст на БДП во 2021 година

Агрегатна распределба на веројатностите на очекуван реален раст на БДП во 2022 година

Во согласност со надолните поместувања кај очекуваната **стапка на раст на БДП** за 2020 година се и поместувањата во распределбата на веројатностите кон понегативните интервали. За 2021 и 2022 година, распределбата на веројатностите е главно слична како и во претходната анкета.